

Τα Ευαγγέλια της παιδικής ηλικίας του Ιησού, Το Γνωστικό Ευαγγέλιο της Μαρίας και το Γνωστικό Απόκρυφο του Ιωάννη

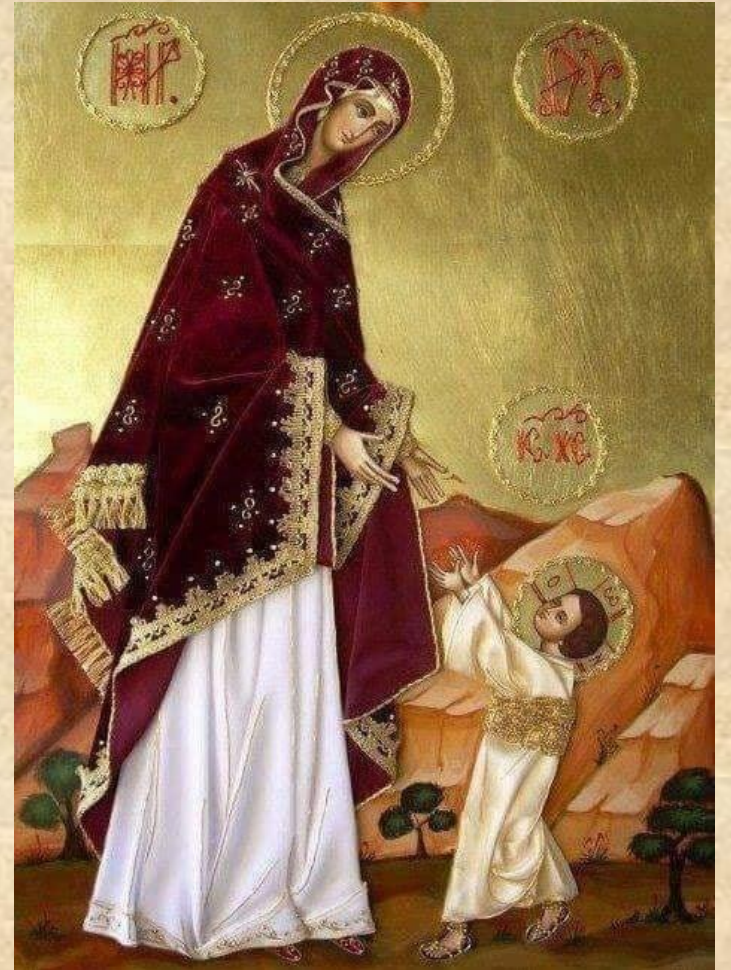
Αναστασία Λαγοπόδη ΑΕΜ 7497

Εργασία στο Μάθημα Ε2183 «Θεολογικά Θέματα από την Καινή
Διαθήκη (Ιστορικός Ιησούς, Παύλεια Θεολογία)»

Διδάσκων: Χαράλαμπος Ατματζίδης

Τα Ευαγγέλια της Παιδικής Ηλικίας του Ιησού

- Το Πρωτοευαγγέλιο Ιακώβου
- Το Ευαγγέλιο του Θωμά
- Το Ευαγγέλιο του Ψευδο-Ματθαίου
- Το Αραβικό Ευαγγέλιο της παιδικής ηλικίας του Ιησού
- Το Αρμενικό Ευαγγέλιο της παιδικής ηλικίας του Ιησού
- Ιστορία Ιωσήφ
- Το Ευαγγέλιο Γέννησης της Μαρίας

Τα Ευαγγέλια της Παιδικής Ηλικίας του Ιησού-Θέματα

- 1) Παιδική ηλικία του Ιησού
- 2) Παιδική ηλικία της μητέρας του Μαρίας
- 3) Πληροφορίες για τα παιδιά του Ιωσήφ του άντρα της Μαρίας
- 4) Πληροφορίες για άλλα πρόσωπα των διηγήσεων

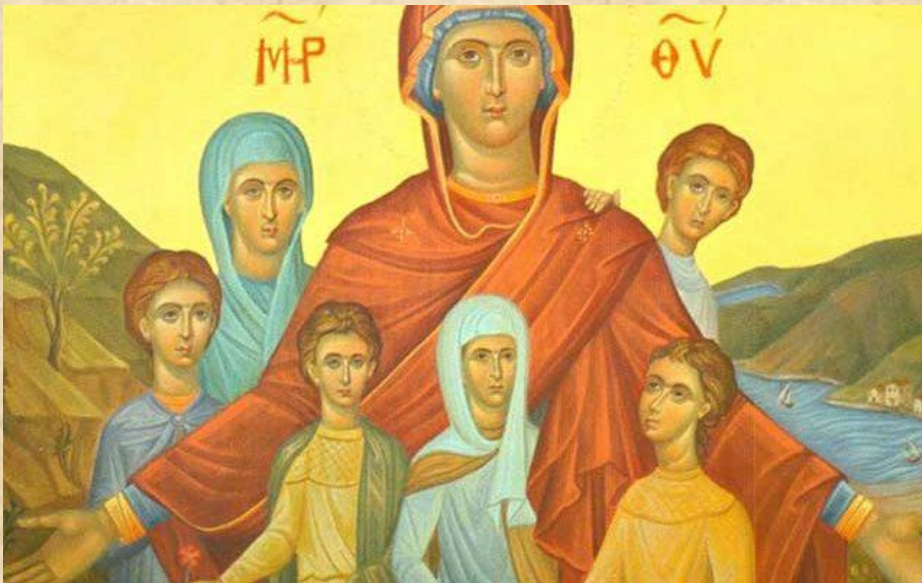
Τα Ευαγγέλια της Παιδικής Ηλικίας του Ιησού- Αιτίες και Σκοπός Συγγραφής

- Κενά που παρουσίαζαν τα κανονικά ευαγγέλια σχετικά με τη γέννηση και τα παιδικά χρόνια του Ιησού
- Ερωτηματικά με τη γενεαλογία του, τη Δαβιδική καταγωγή του και για τα αναφερόμενα ως αδέρφια του Ιησού
- Απουσία μαρτυριών οδήγησε στην επιστράτευση μύθων και θρύλων ίσως και προφορικών παραδόσεων

Τα Ευαγγέλια της Παιδικής Ηλικίας του Ιησού-Θεολογικοί Σκοποί Συγγραφής

- Δεδομένης της άσπιλης σύλληψης του Ιησού, η Δαβιδική του καταγωγή παρουσιάστηκε μέσω της μητέρας του
- Η ύπαρξη αδελφών του Ιησού δικαιολογήθηκε μέσω προηγούμενου γάμου του Ιωσήφ που είχε χηρέψει αλλά είχε αποκτήσει παιδιά

Αναστασία Λαγοπόδη "Θεολογικά Θέματα από την ΚΔ" /
Διδάσκων Χ. Ατματζίδης

Τα Ευαγγέλια της Παιδικής Ηλικίας του Ιησού-Απολογητικοί Σκοποί Συγγραφής

- Απάντηση στους Δοκίτες που δεν δέχονταν την ανθρώπινη φύση του Ιησού
- Απάντηση στους Ιουδαίους που ανέμεναν ότι σύμφωνα με τις Γραφές ο Μεσσίας θα έρθει από τη Βηθλεέμ και όχι από τη Ναζαρέτ

Τα Ευαγγέλια της Παιδικής Ηλικίας του Ιησού-Χαρακτηριστικά και απήχηση

- Ανακριβείς και απλοϊκές διηγήσεις εξαιρετικά δημοφιλείς στα λαϊκά στρώματα
- Απουσία θεοπνευστίας σε αυτά καθώς το μήνυμά τους δεν στοχεύει στη σωτηρία
- Δεν αποκλείεται να περιέχουν ίχνη αλήθειας ή να διασώζουν λόγια του Ιησού που δεν περιέχονται στα Ευαγγέλια του Κανόνα
- Άσκησαν ισχυρή επίδραση στη λατρευτική ζωή της εκκλησίας
- Αποτέλεσαν πηγή υλικού της εκκλησιαστικής εικονογραφίας
- Εμφύτευσαν στη συνείδηση της εκκλησίας αντιλήψεις σχετικά με ποικίλα θέματα από τη ζωή του Ιησού και των οικείων του

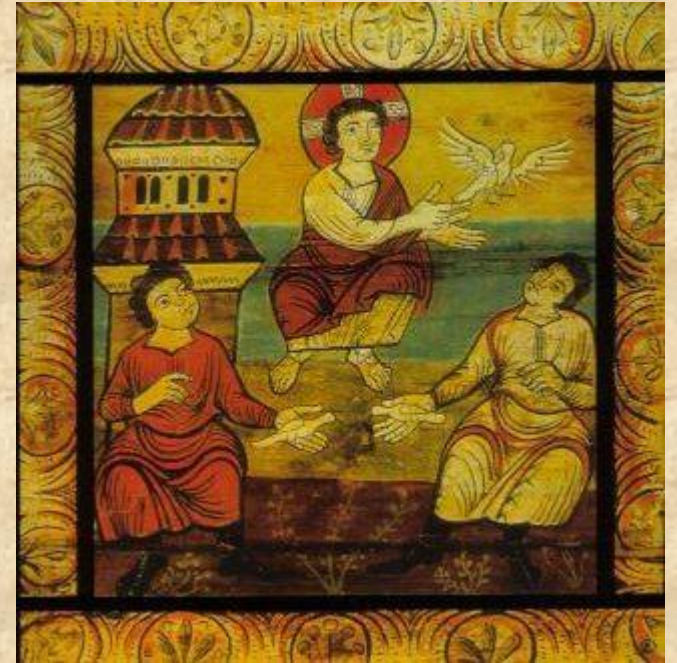
Το Πρωτοευαγγέλιο του Ιακώβου

- Από τα σπουδαιότερα απόκρυφα κείμενα και τα πιο αγαπημένα λαϊκά αναγνώσματα
- Αναφέρεται στη γέννηση της Θεοτόκου. Είναι σημαντική η επιρροή του στην λατρευτική ζωή ολόκληρης της εκκλησίας
- Στα χειρόγραφα εμφανίζεται με ποικιλία τίτλων. Ο τίτλος *Πρωτοευαγγέλιο Ιακώβου* επικράτησε από τον 16^ο αι.
- Φαίνεται ότι αποτελεί συρραφή διαφορετικών κειμένων που αντλούνται από πολλές παραδόσεις. Το αρχικό κείμενο φαίνεται ότι γράφτηκε προς το τελευταίο τέταρτο του 2^{ου} αι., πιθανότατα στην Αίγυπτο
- Ο συγγραφέας του φαίνεται ότι ήταν Ιουδαίος ή προσήλυτος, σε κάθε περίπτωση πρόσωπο που ήξερε πολύ καλά τη Γραφή
- Αξιοσημείωτη η προσήλωσή του στο πρόσωπο της Θεοτόκου. Τονίζει τη βασιλική της καταγωγή, τους ένδοξους γονείς, τα προσωπικά της χαρίσματα, την εξακριβωμένη παρθενία μετά τη γέννηση, τη μεγάλη καθαρότητα
- Οι Θεομητορικές εορτές που καθιερώθηκαν μετά την Γ΄ Οικ. Σύνοδο βασίστηκαν σε αυτό με κορυφαία τη γιορτή των Εισοδίων

Το Ευαγγέλιο του Θωμά

- Παρουσιάζει θαύματα του Ιησού από την παιδική του ηλικία ως αποτέλεσμα παιδικής παραξενιάς
- Το αρχαιότερο αντίγραφο που διασώζεται ανάγεται στον 15^ο/16^ο αι.
- Τουλάχιστον 6 παραλλαγές του κειμένου
- Τίτλοι του ευαγγελίου:
 - «Παιδική Ηλικία του Κυρίου Ιησού»
 - «Έκθεση της παιδικής Ηλικίας του Κυρίου από τον Ισραηλίτη Φιλόσοφο Θωμά»
 - «Βιβλίο του Αγίου Αποστόλου Θωμά που Αφορά στην Παιδική Ζωή του Κυρίου»
- Ο τίτλος δεν περιέχει τη λέξη «ευαγγέλιο»
- Ύπαρξη παράλληλων κειμένων ινδικών μύθων για τον Κρίσνα και τον Βούδα
- Ο συγγραφέας εξ εθνών χριστιανός. Δεν φαίνεται να γνωρίζει τον Ιουδαϊσμό
- Αν και στο περιεχόμενό του δηλώνονται ίχνη Γνωστικής επιρροής το έργο δεν έχει καμία σχέση με το Γνωστικό Ευαγγέλιο του Θωμά

Το Ευαγγέλιο του Ψευδο-Ματθαίου

- Τιτλοφορείται και ως «**Το Βιβλίο της Παιδικής Ηλικίας της Μαρίας και του Ιησού**» και ως «**Η ιστορία της Γέννησης Της Μαρίας και των Παιδικών Χρόνων του Σωτήρα**»
- Πρόκειται για ένα συμπίλημα των δύο προηγούμενων
- Αντικατέστησε το *Πρωτοευαγγέλιο Ιακώβου* στη Δύση, ενώ δεν κυκλοφόρησε καθόλου στην ανατολή
- Υπάρχουν διαφορές μεταξύ τους π.χ. λεπτομέρειες που λείπουν από το *Πρωτ. Ιακ.* και διαφορετικά ονόματα σε κάποια πρόσωπα
- Επειδή έχει βασιστεί και στο *Κατά Θωμάν ευαγγέλιο*, τροποποιεί κάποιες διηγήσεις για να απαλύνει τις ιδιοτροπίες του μικρού Ιησού
- Το κίνητρο του συγγραφέα είναι ο σεβασμός προς το πρόσωπο της μητέρας του Ιησού
- Περιέχει και υλικό που δεν περιέχεται σε κανένα από τα δύο έργα προέλευσής του αλλά σε άλλα ευαγγέλια της παιδικής ηλικίας του Ιησού, όπως το Αραβικό και το Αρμενικό ευαγγέλιο
- Η συγγραφή του τοποθετείται στον 8^ο ή 9^ο αι.

Το Γνωστικό Ευαγγέλιο της Μαρίας

- Ανήκει στη Βιβλιοθήκη του Nag Hammadi
- Το κοπτικό χειρόγραφο χρονολογείται στις αρχές του 5^{ου} αι. μ.Χ.
- Παρουσιάζει τη Μαρία ως την πιο αγαπημένη από τους μαθητές του Ιησού που γνωρίζει περισσότερα από τους άντρες μαθητές του

Το Γνωστικό Ευαγγέλιο της Μαρίας-Μέρος Ι

- Ο Ιησούς μετά την ανάστασή του να συνομιλεί με τους μαθητές του ανάμεσα στους οποίους βρίσκεται και η Μαρία
- Θέμα του διαλόγου η ύλη και η αμαρτία
- Αμαρτία = λαθεμένη μίξη του υλικού με το πνευματικό. Τελικά όλα τα πράγματα θα επιστρέψουν στην πραγματική τους ρίζα
- Ο Ιησούς προειδοποιεί για την εμφάνιση ψευδοδιδασκάλων και προτρέπει να ξεκινήσουν το κήρυγμα της Βασιλείας
- Οι μαθητές είναι στενοχωρημένοι επειδή θα φύγει ο Ιησούς και δειλιάζουν μπροστά στο δύσκολο έργο που αναλαμβάνουν
- Η Μαρία τους παρηγορεί λέγοντας ότι η χάρη του πάντα θα είναι δίπλα τους και θα τους προστατεύει
- Ο Πέτρος ζητάει από τη Μαρία να τους αποκαλύψει τα λόγια του Ιησού που μόνο εκείνη ξέρει

Το Γνωστικό Ευαγγέλιο της Μαρίας-Μέρος II

- Στο δεύτερο μέρος, η Μαρία διηγείται ένα όραμα που της αποκάλυψε ο Χριστός γύρω από την άνοδο της ψυχής στον ουρανό:
 - Εξέταση της ψυχής από ουράνιες δυνάμεις προκειμένου να ανεβεί από τον έναν ουρανό στον άλλο
 - Η ψυχή ελεύθερη από το σώμα με εφόδιο τη Γνώση περνάει τον έλεγχο και φτάνει στην αιώνια κατάπαυση

Το Γνωστικό Απόκρυφο του Ιωάννη

- Ανήκει στη Βιβλιοθήκη του Nag Hammadi
- Ανήκει στον λεγόμενο μυθολογικό Γνωστικισμό
- Περιγράφει με μορφή Αποκάλυψης τη δημιουργία, την πτώση και τη σωτηρία της ανθρωπότητας
- Η Αποκάλυψη δίνεται από τον αναστημένο Ιησού στον Ιωάννη τον γιο του Ζεβεδαίου
- Το βιβλίο αυτό απαντάει σε δύο βασικά ερωτήματα:
 - 1. Ποια είναι η προέλευση του κακού
 - 2. Πώς μπορούμε να εγκαταλείψουμε αυτόν τον κακό κόσμο και να πάμε στην ουράνια κατοικία μας

Το Γνωστικό Απόκρυφο του Ιωάννη- Η Δημιουργία

- Η υψηλότερη θεότητα είναι μία τελειότητα που αποκλείει κάθε ανθρωπομορφισμό και κάθε ανάμιξη με τον κόσμο
- Από την υπέρτατη θεότητα προέρχονται φωτεινά όντα ανάμεσα στα οποία είναι ο Χριστός και η Σοφία

Το Γνωστικό Απόκρυφο του Ιωάννη- Η Πτώση

- Η Σοφία αποφασίζει να γεννήσει ένα ον χωρίς την έγκριση του μεγάλου Πνεύματος/συζύγου της
- Γεννάει τον θεό Γιαλνταμπαώθ ο οποίος κατέχει μέρος της φωτεινής δύναμης της μητέρας του
- Ο Γιαλνταμπαώθ δημιουργεί αγγέλους για να κυβερνήσουν τον κόσμο και να βοηθήσουν στη δημιουργία του ανθρώπου
- Ο άνθρωπος πλάθεται όμοιος με την εικόνα του Πατέρα που καθρεφτιζόταν μέσα στο νερό και έρχεται στη ζωή όταν εξαπατάται ο Γιαλνταμπαώθ να φυσήξει στο πρόσωπό του

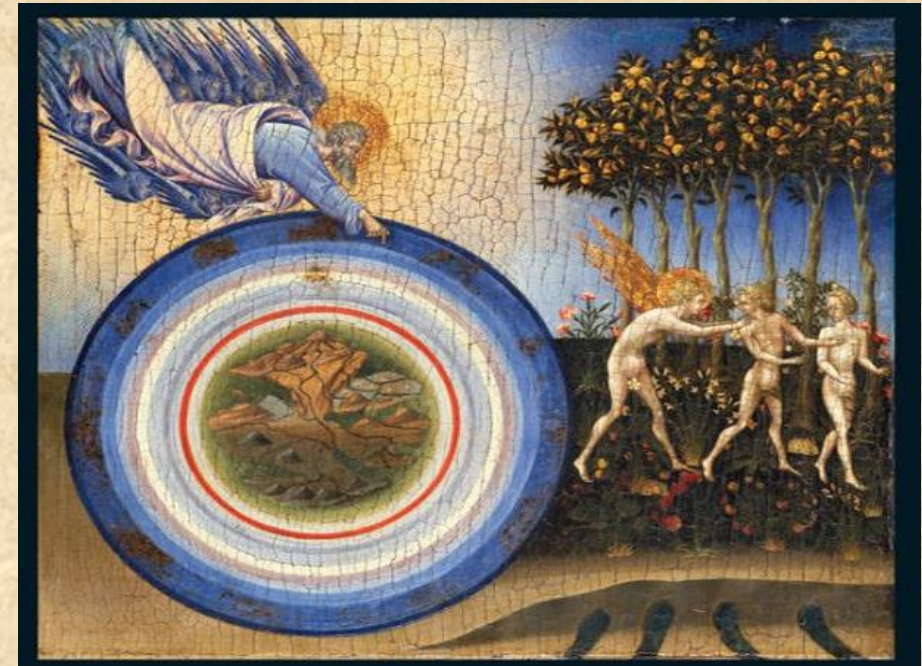
Το Γνωστικό Απόκρυφο του Ιωάννη- Η πτώση

- Αρχίζει μία συνεχής πάλη ανάμεσα στις δυνάμεις του φωτός και του σκότους για την κατοχή των θεικών μορίων μέσα στον άνθρωπο
- Οι κακές δυνάμεις φυλακίζουν τον άνθρωπο σε σώμα
- Δημιουργούν τη γυναίκα και τη σεξουαλική επιθυμία για να διασκορπίζει τα μόρια του φωτός και να δυσκολεύει περαιτέρω τη φυγή

Το Γνωστικό Απόκρυφο του Ιωάννη- Η Σωτηρία

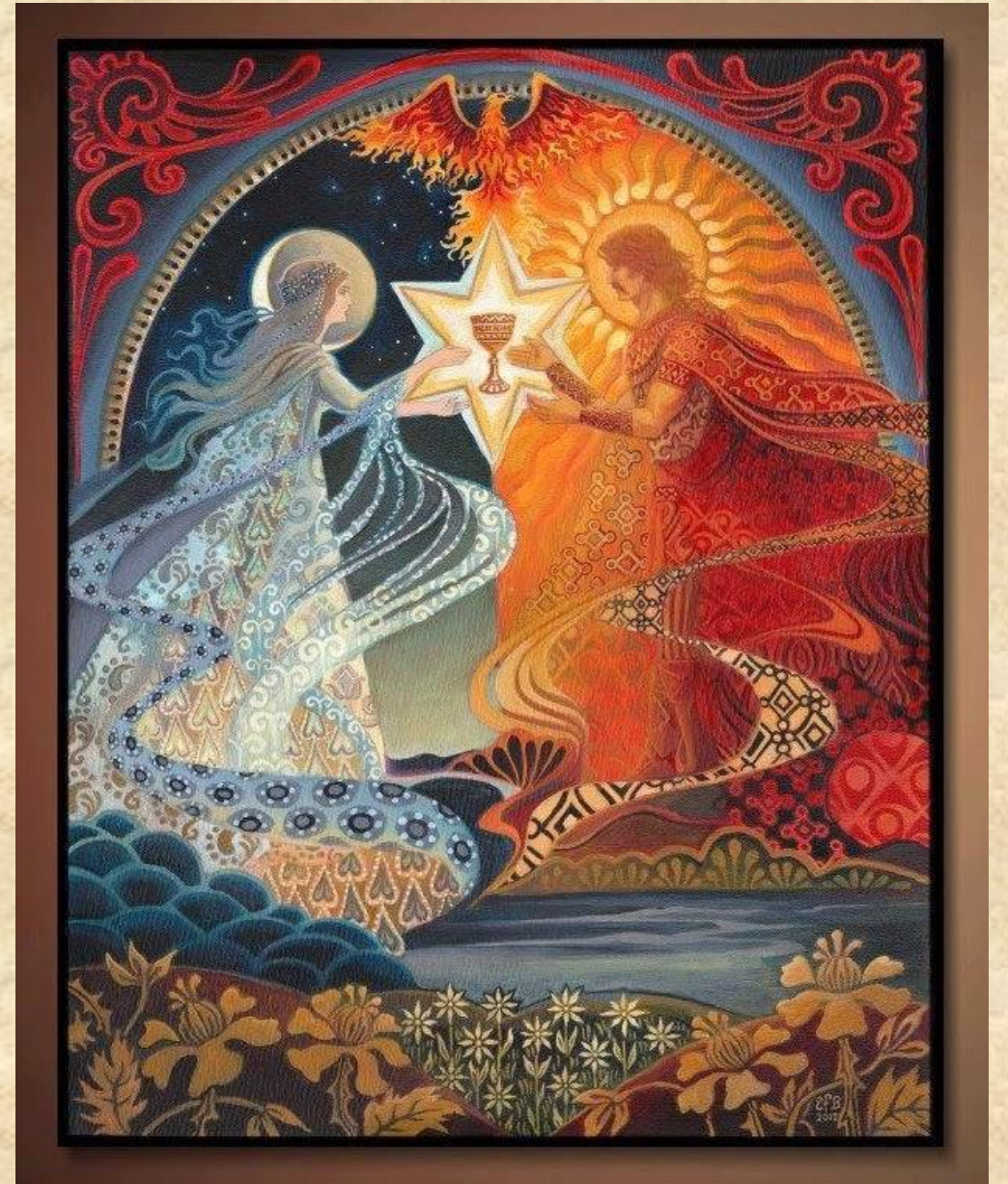
- Τελικά ο Χριστός στέλνεται για να σώσει την ανθρωπότητα θυμίζοντας στους ανθρώπους ότι έχουν ουράνια προέλευση
- Μόνο εκείνοι που κατέχουν τη Γνώση και έχουν ζήσει ασκητική ζωή μπορούν να επιστρέψουν στο βασίλειο του φωτός
- Οι υπόλοιποι μετενσαρκώνονται μέχρι να καταφέρουν να αποκτήσουν τη θεία Γνώση

Βιβλιογραφία

- Σάββας Αγουρίδης, *Χριστιανικός Γνωστικισμός, Τα Κοπτικά κείμενα του Nag Hammadi στην Αίγυπτο*, Β' Έκδοση, Αθήνα: Άρτος Ζωής, 2004.
- Ιωάννης Δ. Καραβιδόπουλος, *Απόκρυφα Χριστιανικά Κείμενα, Τόμος Α' Απόκρυφα Ευαγγέλια*, Θεσσαλονίκη: Πουρναρά, 1999.

*Ευχαριστώ για την
προσοχή σας!*

Αναστασία Λαγοπόδη "Θεολογικά Θέματα από την ΚΔ" /
Διδάσκων Χ. Ατματζίδης